

MARGZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

235. szám.

Pest, december 15. 1848.

Nem kell tábláról politika.

Lapunkra előfizethető jövő év január 1-től Budapesten házhozhozva félévre 5 ft, postán borítékban hatszor küldve 6 fpp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethető elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fizetetik.

Pest december 15.

— Horvát Árpád, Ács Rudolf Tatóról, s egy névtelen, szerkesztőségünknel egy egy jeles készletű szaronyos fegyvert tettek le, melyet rendeltetése helyére azonnal elküldöttünk. Isten áldassa a jó hazafiakat.

— Néhány nap óta, Rózsa Sándor Pesten van, s köz figyelem tárgya. Holnap indul, Schlik ellen.

— Lapjainkban érintve volt, hogy a kormány, a nélkülözhető harangokat, ágyú öntés végeztetésébe kívánna venni.

Azonban a várt kormányi felszólítás, mind eddig igénytelen.

Figyelmeztető szövegünk azonban nem hangzott el a pusztában, mert a derék Dömsödiek, kormányunkat mai napon azzal lepték meg, hogy 8 mázsás harangokat minden felszólítás nélkül, a honvédelmi bizottmány rendelkezése alá, Pestre hozták.

Ezer köszönet, a derék, és magyar város hű népének.

— Ma Schlik táborából, mint foglyot egy generalstáblert hoztak Budára.

— Gyönyörűséges történetkét kell az olvasókkal közlenünk.

Van a felső vidéken egy város, melyről a Kistükörben ezen versek állanak:

Abauj vármegye néz, és hallgat Kassára,
Országunknak egyik, híres várossára.

Es országunk ezen híres városa inperitlens módra viselte magát. Halld ezt becsületes magyar és fordulj el undorral. Kassa az ellenség bejövetele estvéjén Schliknek illuminatiót csinált!

Az eseményről ennyit tudunk. Mind a mellett absurdumnak hisszük azt, hogy Kassa várossa ezt egész tömegben jó szívvvel tette volna.

Minden esetre a városi hatóságtól kellett az egész nek származni. Ez ugy is schwarzgelb jelleméről régen ismeretes.

Egy kevésbé még is tartózkodunk többet mondani, mert meglehet, hogy Schlik új Magistratust sürögált, vagy pedig, mi szinte valószínű, a régi magistratusból, sőt az összes lakosságból a jobb érzésűek eltávoztán, a város kormánya egészen a hazaárulók kezébe került.

Aligha nem lesz rövid időn szerencsénk egy abauji Ambrozzyt is megismertetnünk.

— A kassai dolgokról mások még czifrább dolgokat is beszéltek. Mondják, hogy Schlik uram a Rákoczy indulóval jött be a városba, s hogy katonái a magyart éltették.

Nagyon olcsó áron akarnának ezen emberek a magyar szemére kendőt vetni.

Azt is beszéljük, hogy Schlik ur a magyar bankjegyeket németekkel kicserélgeli, s az így beszédetteket elégeti.

Ezt már hiteles forrásból tudjuk; azon észrevétellel, hogy az ilyen cserélések átkozottan ritkák. Ugy fitogtatásból egy két ötköskével már magunk is láttunk pipára gyujtani.

Minő nyomoru módja ez az ámitásnak!

— Ámitásról levén szó, meg kell vallanunk, hogy ellenség ebben kurucz inester.

Igaz ugyan, hogy az ámitókat az okos ember kineveti, de a tömeget el lehet csábítani. Nekik pedig csak a tudatlan tömegre van szükségük, nekik, kik most a tudomány és civilizatio ellen viselnek irtó háborút.

Csakhogy némelly ámitási eszközeik egész a gyávaságig nyomorúak. Vagy legalább olyanok, mellyen könnyen rajta vesztenek.

Igy van ez kicsinyben, és nagyban. Az erdélyi uniót megerősítő királyi leirat szándékolt elsikkasztásától kezdve egész a székelyekhez Pestről Windischgräcz nevében kelt proclamatióig.

Értésünkre esett a többi között, hogy Nugent sergében a horvátok, kiket földmiveseink con amore agyon ütögetnek, nagy részben ostrák vadász egyén ruhába vannak felöltöztetve.

Reméljük, hogy Perczel Móra futó publicumban rájuk fog ismerni, régi ellenségére.

Azt is tudjuk, hogy Windischgräcz, ha valahol táborában kap egy kerék ábrázatu bajszos legényt, azonnal felöltözteti huszár ruhába, s úgy jártatja Bécs utzáin le, s fel, csak hogy az emberek azt higgyék, hogy a magyar huszárok, már kezdenek az ellenséghez áttörni.

Kinek nem jut itt eszébe a mese, midőn a számar orosz lány bőrbőbe öltözött.

Az ellenség argumentumok dolgában keményen desperatus lehet. Néhány magyar bankjegy elégetése, a vadász és huszár mundur, a kassai éljenzés és Rákoczi, meg a proclamatiók végére oda mázolt kétfejű sas... ilyenekkel akarnak

ellenünk harcolni, ezzel reménylik értelmes és becsületes népünket, a jó ügytől elcsábítani.

Azonban tegyenek ugy, miként tetszik. A nép ugy sem hisz nekik, s a kiket megcsalnak, ha azok előtt e nyomoru kétszínűségökben egyszer felsülnek, elvesztik hitelüket a komolyabb dolgokban is.

A reggeli sűrű ködös idő alatt lélekemelő látványnak örvendett a főváros.

A nemzetörség mind a hat bataliona ma reggel kilencz órára kirendeltetvén, a honvédelmi bizottmány elnökének, a Közlönyben is megjelent rendelete a fegyverek átadásáról felolvastatott.

Pest felvilágosult polgárai hazafiui buzgósággal siettek a felszólításnak engedni.

A kincstári fegyverek ingyen, a saját fegyverek legnagyobb részben hasonlólag ingyen, a többi kőszpénz lefizetése mellett, rögtön a status rendelkezése alá tétettek.

Lám, hogy kár volt késni. Ha ezt két héttel előbb tesszük, a kassai ütközet másképp üt ki.

A status egy nap alatt ezerekre menő fegyvert kapott. Hej ha minden vármegyében volna egy Pest, de könnyen fűtyölnénk.

Pest, december 15.

Mit reménylhetünk Erdély felől?

Ez a legnehezebb kérdés, melly jelen körülmények közt tétethetnék.

S megvalljuk igazán, hogyha más, mint Behm ment volna azon organisálandó sereg vezérletét átvenni, akkor mi Erdély felől semmi jót nem várnánk, nevezük csak így, mert hiszen most ugy is kettőn áll a kérdés: meghódítani a fegyverünk erejével, s ekkor aztán nem fogjuk sem Erdélynek, sem Királyhágón túlnak, sem szászoknak, sem székelységnek nevezni, hanem fogjuk nevezni Hunyadmegyének, Szekesszéknek vagy Marusszéknek egyenkint; vagy elveszteni tökéletesen s akkor aztán nevezni fogják Daciának vagy Rumanianak vagy Saxonianak, az ráknk élvezte mindegy leend.

Behm ben nekünk teljes bizodalunk van, s az ellene kevés idő előtt felhozott, de meghatározatlan vádak valóságában soha nem hittünk.

Annyi áll, hogy 1830. óta a szabadság szent ügyének szolgált folytonosan, hogy proscibálva volt, s hogy az ostrák absolutismus igen jó fogásnak tartaná, őt kézrekerithetni.

Az is áll, hogy értelmes, merész és hidegen

megfontoló generalis, ki Osztrólkánál ezen tulajdonainak elég fényes jeleit adá, s ki Bécsben is egyedül volt képes némi kis rendezett sereget előteremteni.

Mi tehát Behm iránt teljes bizalommal vágyunk, de sikert tőle és intézkedéseitől csak úgy várunk, ha magát a parancsa alá helyezett sereg aristocraticus szellemű tiszteinek sugallatai által tévutakra vezetetni nem engedi.

Nem tudjuk mennyiben igaz, de a felutazottak majdnem általános állítása szerint, az ott ni tiszt urak olly különös classificatiokat csinálnak, vannak nagysás kapitányok, méltóság kapitányok, és ténst kapitány urak, természetesen ez utóbbiak amollyan szegény legények, kiknek egyéb érdemek nincs, minthogy szolgálatjukat értik, annak egész lelkéből eleget tesznek, s a csatában mindig példakint rohannak előre embereik előtt; hanem sem zsebkendőjük nem parfümerezott, sem pedig cocus soda öhl széppannal nem mosdanak.

Hogyha már Behm generál történetesen valami méltóság vagy nagyság környezetet birand, akkor isten bizony nem sokat várunk tőle, hanem ha amollyan ténst kapitány urak véleményét kérendi ki, akkor igen is várunk valamit. —

Ugyan az istenért, hogyis várhatnánk más képen. —

Az inclitum Gubernium egészen a son aise érzi magát, s Puchnernek, ki sich entschlossen hat die Regierung überzunehmen (mint egy proclamatiojában mondja) rendeleteit com amore küldözgeti szét, meghagyván a megyék tisztviselőinek, hogy azokat, mint a valódi szabadság és jó rend biztosítót egész igyekezettel terjessze.

Béldi György gróf kincstári alelnök írja alá a rendeleteket egy secretarius contrasignatiojával, kinek neve ki nem olvasható, alkalmasint elővigyázatból, hogy majdan nevén ne szólítsák. —

Béldire nézve még is van annyi elégtételünk, hogy mi őt soh' se tartottuk becsületes embernek, a magyar ember pedig ezzel igen szokta magát vigasztalni.

Mind ezekkel csak azt akarják mondani, hogy a kimélettel Erdélyben Behm general sem fog menni, s ezért igen szeretnék oldala mellé ténst kapitány urakat.

Midőn Kossuth a ministerségről lemondott, egy kolosvári teremben nagy öröm volt, mert mint mondák: Kossuth hát végre még is csak ismét teins urrá tétetett.

És ez öröm igen nagy körben mozgott, éppen azon körben, mellyből Mikó és Béldi grófok e nobile par fratrum kikerültek, s melly jelenleg Kolosvárt jubelben el, de mellyből szegrül vég-rül N. Váradon is megakad egy pár.

Ha tehát Behm seregét organizálva bemegy — a már most elveszettnek tekinthető — Erdélybe, mint ki elhatározva van a bátor hatalmat megtörni, akkor ennek támogatói iránt kimélettel lennie nem szabad, az ugynevezett fauteurs-ket pedig kihallgatás nélkül köteleessége azon világba küldeni, melly a Figyelmező világba lehet, miután Vida Károly egy bucsújelen-tésben azt írja olvasóinak, még pedig olly ritki-

tott betűkkel, hogy az ő lapja nem e világ-ból való.

Behm general egy azon emberek közül, ki a kormánynak nem küld lamentatio jelentéseket, hanem férfias és bátorsággeljesztő nyilatkozatokat ír, mi azért annyival inkább jót reménylünk működésétől, ha — ismételjük — méltóság kapitányok szavára nem hajl.

Csernátóni.

Debreczen, december 11.

Barátom, Bertli!

Az olműzsi comedia, mi hihetőleg valami gothszerű templomban játszott el, még csak meg sem nevette a népet.

A Ferdinand lemondásánál hasztalanabb fáradságról a hajduvárosokbeli és a debreceni polgárok alig emlékeznek.

Mire való az a lemondás? A nép már, leg-alább szívében, rég lemondott.

Igy beszélnek itt!

Hogy a nép mondjon le, a már csakugyan il-lendőbb is.

Micsoda ünnepélyel ment végbe a comedia, nem tudom, minthogy hirlapokat most nem olvas-hatok. —

Szeretném, ha arról tudósítnál, hogy volt egy nagyszáju calvinista cantor is innen az alföldről és ez a Habsburgok legkisebb pereputyát is a tronusról örökre elbucsuztatta.

A nép is lemondott, Ferdinand is lemondott.

Nincs király többé? világos. — Hála érte a népek jó istenének!

Ha mind ollyan egyszerű bőrt emberek vol-nánk, e szót „király,” soha nem venném többet nyelvemre, vagy legfeljebb is csak akkor venném, mikor valami igen roszt akarnék kifejezni. — De most, miután ismerek, hogy a magyar, és ál-talában a nép mennyire szánakozó, egyméhány sort a még nem eléggé szilárd republicanusok számára ide írok.

A népek idejüket, verejtéküket és vérüket sokszor fecsérlik hasztalanul, hasztalanabbul és károsabban soha nem, mint mikor thronust állítanak. —

Egy nevezetes író — kit hazájában próféta-ként tisztelnek — a népek hasztalan kiadásai köz-zé leginkább kettőt sorol: a királyok és hóh-erokra tett költséget.

Eszes ember előtt ezt még bizonyítai sem kell. —

Király és bakó egyszerre születtek. — Daj-kája mind kettőnek a népek birka türelme volt.

Királyság alatt a népek élete valóságos cal-variai utazás. — Résztetnek a töviskoszoróban, arculcsapásban, oldaldöfésben, keresztmelésben és az eczetbe.

A magyar nemzet az elősoroltakban a Habs-burgok alatt bőven résztetett.

Most már azon a ponton állunk, hogy hazánk és nemzetünk, mint hajdan Jézus a latrok által, latrok közé szorítottassék.

De jó az isten s jót ad nekünk, ha köztársaság lesz jelszavunk.

Ennek kell lennie, mert élni akarunk. Király-ságban pedig népélet nem volt és nem lehet.

A magyarnak volt egy Ulászlója, s utána kö-vetkezett egy gyermekkirály, s meg a mohácsi veszedelem.

A magyarnak volt egy V. Ferdinandja is, ne következék utána gyermekkirály, hanem egy de-mocrat köztársaság szentellessék föl, csak így maradhat el a sok mindenféle nevű veszedelem, és a bús nóta, — s meg a tömérdek kétféjű sasos banknóta.

Pesten sok sajtó van. — A sajtó meggyözhe-tellen hatalom. Ez a democratia legerősebb fegy-vere, és ennek soha ne legyen szünete. E fegy-verrel a tronust ledönteni csupa gyermekjáték lesz. —

Luther egyméhány thessissal egyszerű törést tett a szent Péter templomán. A tron kisebb va-lamai, hogy egész Európából eltűnjék, nem kell hozzá 30 éves háború.

„Ha egy egész nemzet szabad akar lenni, ak-kor nincs hatalom, melly azt legyözhesse.“

Ezt egy király mondotta és király ennél iga-zabbat soha nem szólott.

A ki ezt mondta, ma is él, de nem király.

Szegény királyok. A karácsoni ünnepekre is-ten hozza őket össze Londonban, s adjon nekik egy jesuita misemondót, ki után a mea culpat el-énekelhessék, s aztán többet a republicanus Ru-ropát ne háborgassák.

Republicanus.

Ujvidék, dec. 6. 1848.

Ha Dobzse László idejére és hazánk akkori helyzetére visszatérünk, gyáva kormányában bár találok vészitőző jeleneteket; de nemzeti lé-tünket semmisítő tettekre épen nem akadok; mert a magyar akkor bár palya s renyhe életre vezet-tetett, de őt kiirtani még később a pogány uralom sem szándékozott.

Tekintsünk csak Dobzse Ferdinand uralko-dása idejére, mik történtek ez alatt? —

Itt az armány a hitszegéssel párosulva, ő ör-dőgsége jóváhagyása reményében tervet készít, és a magyart nem a megtámadandó 9 küellenség által határozó kiirtani; — oh nem! hiszen erre sokkal nagyobb erőre volna szüksége, — hanem belárlás által iparkodik ezen vipérafaj bennünket elnyomni, nemzetiségünket megsemmisíteni.

Ezen állítasomat némileg a jelen körülmények is igazolják, és egészen igazolni fogja a jövő; ha csak ezen belárlás ellen szigorúbb intézke-dések nem tétetnek.

Az Erdélyt k hóditotta meg?

Temesvárt, Aradot kívülről vették be?

A becsületes táblabíró erre csak azt mondja: „Ezekkel mi könnyen számolunk, csak a küellenséget győzzük le előbb.“

„Igen, a küellenséget le kell győznünk. — De hitem szerint legelőbb is kérlelhetlenül kell eljárunk az árulók, reactionariusok, s a többi illynemű gazfajzatokkal, mert az armány magá-hoz hű maradván, csak árulás által fog igyekezni, célját elérni.

Pétervárad, a magyar Gibraltar, melly még Belgrádra is nagy hatással vagyon, az egész kör-

nyéken uralkodik, és a ki ezen várt birja, az ura az egész tájéknak.

Karlovicz s Szent Tamás még mindig hatalmukban vagyon; mert csak akarmunk kell, s ezek nincsenek többé.

Péterváradon jelenleg magyar zászló lobog, s ha az úrlás nem veszi le, ezentúl is az fogja díszesíteni magas kősziklát. — Erről bár németajku, de magyarérzelmi polgárai is kezeskednek.

Epen azért legfőbb gondja legyen a kormánynak ezen nagyfontosságú várból minden fekete-sárgaságot — habár apja is — távol úzni.

A gyonús Henczi általános hír szerint a lázadókka közlekedésben vagyon.

Steeb mérnöki őrnagy a várparancsnokkal egy háron játszik.

A többi tisztok sincsenek jobb szellemben.

S ha a várban a Donmiguel bátor vitézei nem volnának — értem a közvitézeket — Pétervárad már rég Temesvár sorsára jutott volna.

De bosszeg ki is vannak töve különféle üldözéseknak. —

Leginkább pedig attól tartunk, hogy kitalálják őket, valamely szín alatt, a várból vezetni, — mert csak így győzhet az armány — s Karlovicz felől rácz csordával bátran megszállják a várat; — vagy a mi még hihetőbb, német vagy cseh katonaságot csúsztatnak be; mert a rácz, Ráczországot akarna alakítani, és ezt a camarilla is igen jó tudja, és azért a ráczokat nem igen fogja fárasztani a várba való menetellel.

Hát a Sztratimirovicsot ő excellentiáját? — miért üzette ki Karloviczról a camarilla, ki helyébe Szuplikács vajdát küldött.

Sztratimirovics független Ráczországról vitt, — Szuplikács pedig csak fekete-sárga zászló közönséges zsoldosa.

Péterváradból tehát ki kell a gazt hányni, és pedig mennél előbb, mert ha Péterváradot elvesztjük, azt soha, de soha többé nem fogja a magyar lobogó díszesíteni, ezt vallja a nép, ez a mi hitünk.

Kertész.

Marmaros-Sziget dec. 8.

Szerkesztő!

Ön lapjában vidékünkéről, s az itt fölmerülő eseményekről egy betűt sem olvashatunk, sujtson e vád mizmagunkat, méltán megérdemeljük. — Én e vád súlyát tovább nem viselhetve, elmondom, mi szívemen fekszik, szárazon, egyszerűen, ki-méletlenül, ki nem büns ne vegye magára, a kit pedig szavaim sujtani fognak, tegye szívére kezét, hiszem nem vetend követ fejemre.

Megyénkben azon idő óta, midőn a martiusi törvények értelmében, honvédek kellek kiállítani, a lázadás úszke el volt vetve. Legelsőben s Borsa a III. Károly alatt, nemesi kiváltságokkal felruházott helység lakosai, táplálák koblokben az ellenszegülés gyűlékony anyagát, melly lassanként tovább harapódzva, csak hamar élesztető, s lángra gyújtá, Szacsal, s más helységek lakosainak parázsban lappangó kedélyeit.

Ki elfogulatban nem volt, beláthatá egyszerre a gyászos következményeket, beláthatá, hogy a

slmogatási politika elébb utóbb megtermendi fanyar gyümölcseit, s a későbbi progressiv nevedő erélyesség, nem lehetend képes megédesíteni a keserű falatokat. — És ugy lön.

Nem is említem a nemzetőrségi lomha eljárást, itt a különböző ajku, s különösen semmi intüveltséggel nem bírő nép sorsa, sok részben kimentő okul szolgál, de annál keserűbb érzéseket költ lelkünkben még most is, az őrnagyság fölötti éles harc; mert e harcznak hatása, különösen román nép fajunkra, még sokáig érezhető leend. —

Nem az akkor felhozott, hanem a későbbi eseményekben kifejtett okok, szegzék szárnyait reményeinknek.

E kétes ingadozás közben nőttön nőtt a baj, mihez hozzá járult az is, hogy a martiusi törvények jótékonyosságait felfogni nem bírő nép kezére, titokban működtek a bécsi camarilla bérenczei, kik itt, a letűnt kormány igája alatt, gombaként tenyésztek föl.

Nem sima szavakban, de tényekben mutatkozik a tiszta hazafiság, ki ellenkezőleg tcsz, áruló egyiránt. —

E hinárban talált bounünket a törvényes teren működött, historiallag cunctatur címet nyert ministerium azon kinevezése, melly Mihály Gábort kormánybiztosul adá. Ennél megvénykre nézve üdvösebbet nem lehetett. E férfin erélyessége temérdek bajoknak zárta forrását, hogy eddig gyökerestől ki nem irthatá, annak okait kivüle, nem benne kell keresni.

Erélyes kormánybiztosnak mindjárt működése kezdetén segélyre szöllítá fel a szomszéd megyéket, Szabolcs, és Ugocsa rögtön küldőnek is.

A küldött segély egy része, a megyebellekkel egy időre megtörte a borsai lázadást, hol tetlőges részt, a véletlen egy akarván, csak a megyebellek vettek. Az ugocsi és a szabolcsi egy nevezett intelligens szabad csapat, Erdély védelmére küldeték.

Sokan szereték hinni, hogy Borsa megtörésével megvény nyugalma helyre állott, sőt a véletlen győzelem reményt adott az Erdélybei benyomulásra is.

Igy történt, hogy Szacsalon táborozott szabolcsi nemzetőrség, a megyebeli öt városi nemzetőrökkel a szacsali szoros passuson Péterfi őrnagy vezérlete alatt nov. 20-kán betörni szándékoztak. Az eszélytelen eljárás keserűn bosszulá meg magát. — Népünk nagy veszteséggel viszszeretett. —

Ti, kik eljárásokért felelősök vagytok, hogyan számoltok azon hatásért, mellyet ezen szerencsétlen expeditio okozott?!

Ezután csak hamar a szabolcsi nemzetőrség ujjal váltaték fel. Szacsal és Borsa két veszedelmes hely csak nem védtelen maradt, mert azon kevés tanulatlan honvédujonczok, kiket a megye oda rendelt, koránt sem pótolhatak helyét a nagyobb erőnek. Sőt mi égre kiáltó bün, őrnagy s más vezér nélkül nem vala egyéb, mint mészárszékre vitt áldozat.

Talán mentségül szolgálhatna, hogy erőnket meg helle osztani. Egy rész a Legedics berohanása ellen Körösmezőre, az ujonan érkezett, meg sem pihent szabolcsi nemzetőrség pedig Buffaluba a Dimbully betörése akadályozására rendelteték.

Mig az ezen helyeken jöhető vész elhárítására sikeres intézkedések tétettek, Szacsalon megtörtént, mit remegve sejtünk, mi az Erdélybe szándékolat berohanásnak kimaradhatlan következménye.

Folyó hó 3-kán a Szacsalra rendelt mintegy 137-főből álló honvéd ujonczokat a Strimbából betört 400at haladó szuronyos fegyverekkel ellátott ellenség megrohanta, szétverte, — többeket lelőtt vagy megsebzett legnagyobb részét, körülbelül 100 elfogott, lefegyverzett, s öltönyeikből kivetkeztetve, csak nem meztelen barom módra hurczolá Erdélybe. E sors érte az ott működött polgári biztost Redniket.

Mi történéhetett eddig velök, nem tudatik.

Igazságos isten! hol késik boszúálló hatalmad? s ti, kiknek felügyelése alatt álla e tanulatlan néptömeg, hogyan számoltok az örök isten itélő széke előtt?

Ti is, kik ott az ország szívében, a haza ügyeit kezelitek, fordítsatok figyelmet e szorongatott megyére. Ha már Erdélyt az átkos reactio egy időre elveszteté, velé együtt gazdag arany és sóbányáit, védelmezzétek meg Marmarost gazdag kincseivel. Segélyt mielőbb, mig ma, nem holnap, mert ha késtek, meglehet nem maradand egyebünk, mint keserű könnyeinknek gazdag bányája.

Béla.

Szerkesztő!

Mintán ön, lapjának 226. számában, valami Vas Gábor Kisköröst panszláv érzellemmel vádolja, — méltán reméljük, miként ezen néhány soru védelmünknek is, becses lapjába helyet adand.

Mi a panszláv érzelmet magyar hazánk elleni leggyalázatosabb vétéknek, — hazaárulásnak tekintjük, és tartjuk, s ennek következtében azt, ki valakit, — s annál inkább egy közel 10,000 magyar érzelmi lakost számláló várost, minden bizonyítványok, minden a'ap nélkül vádolni mer, e vétékekkel; rosz akaratu, alacsony rágalmazónak vagyunk kénytelenek tartani. Azert is Vas Gábor uram, ha ön, i-köröst, mint panszláv Kérzelmű várost, merte a világ előtt megbé yegezni, — s a haza figyelmét K skörösre, mint felázadható helyre felhívni, — ám álljon elő bizonyítványokkal, adatokkal, — különben, ha ön vakmerő állítását czáfo hatatlan adatokkal be nem bizonyítandja, a mint, hogy be nem bizonyíthatandja: — önt, most akkorra, roszakaratu ocsarlónak, alacsony rága mazónak nyilvánítjuk. — Elvárjuk tehát adatait, Vas Gábor uram, s mi öntudatunk tisztaságával „állunk előbe“.

Mi nem akarjuk, Vas Gáborként pusztá állítással hazafiságunkat bizonyítani: hanem előállunk adatokkal, mellyek nem panszláv, hanem magyar érzelmi bizonnyitandják. Ugyan is:

Kiskörös lakosságának legnagyobb része tót származásu ugyan, de vitéz rendünknek még nem jutott eszébe kedves magyar nyelvünket diplomaticai polczra emelni, akkor, midőn a kiskörösiek városukban, ezt már megtették az által, hogy egy új magyar iskolát alapítottak, mellyben a magyarnyelv oktatójának nem csak honunk nyelvét, hanem minden más tanokat, ezen a nyelven, a tótnak

kizárásával, tanítani meghagyák. Jelenleg is fennáll ez, bár most már mind a négyiskolában szorgalmasan tanítatják a magyar nyelvet, s a valláson kívül majd minden egyéb tanok magyar nyelven adnak elő. Az ifjuság — igen kevés kivétellel — jól beszél magyarul, sőt egymásközt többnyire magyarul beszélnek; — nem csak a közsámadások, de az egy házi és városi tanácskozások, magyar nyelven tartatnak; istenünknek minden ünnepén, minden harmadik vasárnapon, s minden csütörtökön magyarul szolgálunk. S az úgy hisszük eléggé bizonyítandja a magyar nyelv iránti rokonérzelmeinket.

De betudjuk bizonyítani, hazánk veszélyben forgó szabadságához szoros, és teljes szívből csatlakozásunkat. — Alig kezdett marcziusban a magyar szabadság hajnala szürkülni, midőn mit is a tornyok, városháza, s más épületeken kitűzött nemzeti zászlók, — a szabadság ünnepének nyilvános isteni tisztelettel dicsoztatása által, ezen szabadság iránt meleg, szíves részvétünket nyilvánítottuk; nemzetöreinket összeírva, fegyverben gyakoroltuk; — a táborkba kiállítottuk, a nélkül, hogy kénytelenítettünk volna, csak egyet is, v son után küldeni, mint ezt, egy bizonyos Vas Gábor uram előtt igen ismeretes, magyar város tenni kényszerült. Az alsó táborba lement nemzetöreink, önkéntesekből állottak, — a solti táborba, bár az ellenség közellétét, s azt, hogy csatára kerülhet a dolog, tudtuk, minden fegyverfogható kiállt, papjával együtt; — a katona ujonczokat minden baj nélkül kiállítottuk, — s nevezetesen az önkéntes nemzetörököt úgy felruháztuk, hogy Váczon dicsőreget nyertünk. — Az adakozásrai felszólítás nálunk is rokon érzelmet gerjesztett, s tehetségeink szerint sieltünk filléreinket a haza oltárára letenni. Jelenleg pedig, e hölgyek tépet és fehér nemű készítésével foglalkoznak, a sebesültek számára, s már többen be is adták a két év. papnéknak, kik ennek kezelését, s felküldését magukra vállalák. —

Igaz ugyan, hogy midőn — hónapok előtt a nép hallotta, hogy az ország és király egymás ellenében állnak, szívében ápolta fejedelme iránti pietás következtében borzadt a gondolattól: király ellen harcolni! — a régi boldogtalan emlékeztető ur és jobbágy közötti viszony pedig azon gyanura vezet, hogy ez nem is a nép, hanem az urak harca a király ellen, kit balul a szabadság adójának, — az urakat pedig a szabadság elnyomóinak tartott. S rosz néven vendjük a népnek ezen gyanuját, ha a multakba tekintünk? Illyen gyanu nem csak a kiskörösi nép között, hanem a legmagyarabb helyeken is találkozott. De most felvilágosítva lévén a kiskörösi nép világi s egyházi előjárói által, ne-

vezetesen egyházi beszédek, s a vasárnapokon nyilvánosan tartatni szokott újságot olvasás által, — igen is általlátja azon gaz játékot, melyet nem is a tehetetlen király, most már exkirály, hanem annak nevében az ármányos udvar a camarilla visz — általlátja, hogy ama gaz latrok határtalan uralkodás vágyuknak készek milliók boldogságát szabadságát feláldozni. S éppen mivel ezt látja, s mivel tudja, hogy tulajdon jólléte, szabadsága forog kérdésben, kész annak megvédésére áldozni, kész azt vérével oltalmazni, mit sz is bizonyít, hogy fiait, most, midőn harczba küldi, — s midőn eddig is már ötször annyit állított honvédnek, mint az előtt cs. k. katonának, sokkal készebben, sokkal jobb kedvvel adja, mint béke idejében, — mert tudja kinek és miért adja.

Ezekből úgy hisszük, elég vitágos hazánk iránti rokonérzelmeink, s biztosítunk mindenkit: hogy mi nem csak panszlavisticus érzelmeket nem ápolunk, hanem annak nevé, sőt emlékét is szívünkben utáljuk, hogy magyarkormányunk minden rendeletinek a legnagyobb készséggel, valamint eddig hódoltunk, úgy ezentúl is hódolunk, és hogy mi hazánkért s szabadságunkért vérünket, éltünket feláldozni készek vagyunk Kiskörös város előjárói.

Nyílt levél Pálfi Alberthez.

Szerkesztő ur!

Azon vádakat, mik ellenem, az aljas cselszövök hazug rágalmak következtében föl hozódtak megczáfolandják néhány napi következmények. — Csak arra kívánok felelni, a mit tegnap beszédemről e lapban iratott, mintha én, a volt ministeriumot ocsároltam volna, ezt tenni nem akartam, és ha ezt valaki úgy értette, annak oka, rendezetlen beszédem lehetett, hisz ellenkezőt egy illy a csapások rohamában sodrott egyéntől kívánni is lehetetlen.

Annyira még is kívánom előlegesen is figyelmeztetni a szerkesztő urat: hogy éber figyelmét el ne vonja az itten mulatozó némelly erdélyi honfiakról is, kik honukról megfelejtkező vétkecs hanyagságuknak rosz következményeit, — azt hive tán, hogy én már fölakasztottam, rosz akarék kenni, — kik annyit sem tudtak, fenn hirdett befolyásuk által végbe vinni, hogy a székely nép bár egy ütög ágyut nyerjen, és még ökl céljukat elérték, jó ágyat vetének Pesten számomra. De hisz Erdély is számoltatni fogja a hatalmas fiait. —

Pesten dec. 15. 1848.

Berzenczey László.

H I R D E T É S E K.

A pesti takarékpénztárnál, az évi zármérleg készítése alatt u. m. folyó december hó 16-dik napjától, jövő évi januar 16-dikáig, a választások csütörtök és péntek napokra szorítottak, a többi napok csupán betételre levén nyitva. Kelt Pesten 1848 december 1-ső napján.

Választmányi határozatból Szalay József s. k. jegyző.

(3-3)

J e l e n t é s.

a nemzetöröknek, és azon sereg kormányzóinak, kik nagyobb számú sereget öltöztetnek

Singer Ignác és társa,

férfiöltöny készítő, Nagyhid-utca Harrisch-ház 9. sz. alatt,

azon helyzetben van, hogy bármi nagy mennyiségű öltöny-szállítványt legkisebb mértékben s legrövidebb idő alatt képes kiállítani; — valamint eddigelő már is több kisebb s nagyobb szállítványokat a tisztelt megbízóknak tökéletes megalégedésére kiállított; ennél fogva reményli, hogy további megbízásokkal is szerencsésítendők.

Raktárunkban találatnak egyszersmind nagy választéku egyenruhák nemzetörök- és honvéd tisztek számára.

Egy 2 mutatós, 6¹/₂ octávás, jó készületű, tiszta hangu zongora kerestetik. Az eladni szándékozó, jelentse magát e lapok kiadó hivatalában.

Nemzeti Színház.

Pest, pénteken, december 15-kén. 1848.

Husadszor:

FALURA KELL MENNIE

Vigjáték 3 felv. Irta Bayard és Bailly.

Személyek:

Zimmerné asszony	—	—	Szatmáriné.
Drang Coelestina, leánya	—	—	Latkócziné.
Drang Ferdinand, veje	—	—	Lendvai.
Paulina, Ferdinand huga	—	—	Bulyovszkiné.
Freimann Caesar, tengerész tiszt	—	—	László.
Presser, tanácsnok	—	—	Szilágyi Pál.
Flórné asszony, fiatal özvegy	—	—	Jókainé.
Braun Eduárd	—	—	Szigeti.
Náni, szobaleány	—	—	Hubenainé.
Szolga	—	—	Pataki
Más szolga	—	—	Vas.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.